

ОПШТИНСКО ТАКМИЧЕЊЕ КЊИЖЕВНА ОЛИМПИЈАДА

Општинско такмичење

10. март 2018.

Школска 2017/2018. година
Општинско такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VII разред

Шифра: _____

1.	Заокружи слова испред пет одлика народне епске поезије. а) субјективност б) објективност в) приповедање о јунацима и догађајима г) емоционалност д) окренутост прошлости ђ) развијена фабула е) сажетост у приповедању ж) опширност у приповедању	
2.	На линијама напиши називе врста стиха, које препознајеш у следећим примерима. а) „Грану сунце иза брда, Није сунце него Божо.” _____ б) „Лепа се Смиља на води клела: „Нећу од рода, нећу од мајке.” _____	
3.	На линији напиши име и презиме особе од које је Вук Стефановић Караџић записао бајку „Златна јабука и девет пауница” док је боравио у Земуну. _____	
4.	На основу следећих података препознај о ком књижевнику је реч. На линији напиши његово име и презиме. Рођен је 1922. године у Гребенцу код Вршца. Студирао је на универзитетима у Бечу, Букурешту и Београду. Један је од најзначајнијих модерних српских песника. За своју поезију награђиван је бројним домаћим и европским признањима. Једна од наших најугледнијих награда за књижевност данас носи његово име и додељује се за најбољу песничку збирку објављену у току једне године. Велики број својих песама посветио је српској народној и средњовековној култури (лику Светог Саве, средњовековним српским манастирима...). Преводио је са француског језика. Умро је 1991. године у Београду. _____ (име и презиме писца)	

5.	Допуни следеће реченице појмом који недостаје. Краћи говорни облик који се састоји од вишезначног питања које има само један тачан одговор (пореди се непознато с познатим) зове се _____.	
6.	Подсети се одломка из песме „Манасија” Васка Попе. „Зографе Шта ли видиш на дну ноћи Златно и плаво Последња звезда у души Последњи бескрај у оку” На линији напиши значење речи зограф. Зограф је _____.	
7.	На линијама напиши бројеве од 1 до 5 тако да догађаје у песми поређаш по реду. ____ Мени јесте без крила мојега, ____ Као брату једном без другог. ____ Она оде у подруме доње, ____ Те узима чашу молитвену, ____ Саковану од сувога злата, ____ Дмитар иште коња старјешинство, ____ Врана коња и сива сокола, ____ Богдан њему не да ни једнога ____ „Ђе си била, звијездо Данице? ____ Ђе си била, ђе си дангубила?” ____ Анђелија, моја вјерна љубо! ____ Отруј мени мог брата Богдана	
8.	Подвуци називе четири топонима који се јављају у песми „Старина Новак и кнез Богосав”. Босна Београд Смедерево Сава Романија Дрина	
9.	Међу понуђеним особинама подвуци најмање четири које описују Ива Сенковића (има их 5). храбар, искусан, непромишљен, упоран, превртљив, детињаст, пожртвован	

10.	Одреди стилску фигуру у следећим стиховима. „Снао Јело, <u>неношено злато!</u> “ „Ој Стојане, <u>јабуко од злата!</u> “ Стилска фигура: _____.	
11.	На коју епску песму мисли Станко када у <i>Хајдук Станку</i> Јанка Веселиновића каже: „... кадар сам стићи и утећи и на страшном месту постојати“? _____ (наслов народне епске песме)	
12.	Присети се дела <i>Кањош Мацедоновић</i> Стјепана Митрова Љубише, па одговори на следећа питања. а) На који верски празник стиже Кањош у Млетке? Назив празника: _____ б) Како се зове одметник против кога се бори Кањош? _____ в) У ком граду се дешава радња? Град: _____	
13.	Начин на који се различити елементи књижевног дела (мотиви, теме, ликови, догађаји, епизоде, појаве) повезују у јединствену целину назива се _____.	
14.	У следећој строфи подвуци опкорачење. „У мом срцу поноћ. У њој каткад тиња Мис’о да још живиш, мој пределе млади. Моја лепа звезда, мајка и робиња, Боже! Шта ли данас у Србији ради?“	
15.	Десанка Максимовић два пута у песми „Крвава бајка“ напомиње да је чета Ђака умрла мученичком смрћу, а трећи пут уместо епитета <u>мученичком</u> употребљава епитет _____.	
16.	Неизречено размишљање лика у првом лицу назива се _____. Употребљава се да би се истакло психолошко стање јунака (његове најинтимније мисли и осећања). Лик своја размишљања износи без логичког реда, онако како се јављају у његовој свести.	

17.	Дневник се често пише као писмо упућено постојећој или замишљеној особи. Оваква форма дневника зове се: а) есхатолошка; б) епистоларна; в) етимолошка; г) етнографска. (Заокружи слово испред тачног одговора.)	
18.	Попуни празнине одговарајућим речима, тако да добијеш целовит текст. а) Световно име Светог Саве је _____. б) Живео је од _____ до _____. (Упиши године рођења и смрти.) в) Место рођења Светог Саве зове се _____. г) Савине мошти у Србији сахрањене су у манастиру _____. д) Синан-паша 1594. год. наређује да се Савине мошти спале у Београду на _____.	
19.	Неутрално лице које казује причу, посредник између писца и догађаја о којима се говори назива се _____.	
20.	У следећем примеру подвуци елементе дијалога. – Чуо сам те, чуо! – рекао је деда, поправљајући наборе сумрака. – Зар говорим мимо истине? – осмејнула се она крајем усне. – Како си се само хвалио када смо се узимали.	
	ПРЕГЛЕДАЛИ:	БРОЈ БОДОВА:

**РЕШЕЊА ТЕСТА ЗА СЕДМИ РАЗРЕД – ОПШТИНСКИ НИВО, КЊИЖЕВНА
ОЛИМПИЈАДА 2018.**

1. б), в), д), ђ) ж) – све тачно је 1 бод
2. а) осмерац; б) (лирски) десетерац – оба тачна су 1 бод
3. Грујо Механџић – 1 бод
4. Васко Попа – 1 бод
5. загонетка – 1 бод
6. сликар (средњовековних) фресака (и икона), (иконописац) – 1 бод
7. 5, 4, 2, 1, 3 – цео тачан низ носи 1 бод
8. Босна, Смедерево, Романија, Дрина – 3 или 4 тачно подвучена носе 1 бод
9. храбар, непромишљен, упоран, детињаст, пожртвован – 4 или 5 тачних носи 1 бод
10. метафора – 1 бод
11. Старица Новак и кнез Богосав – 1 бод
12. а) Цвети; б) Фурлан; в) Венеција – 2 или 3 тачна – 1 бод
13. композиција – 1 бод
- 14.

У њој каткад тиња

Мис'о да још живиш, (мој пределе млади) – све тачно подвучено носи 1 бод

15. јуначком – 1 бод
16. унутрашњи монолог – 1 бод
17. б) епистоларна – 1 бод
18. а) Растко Немањић, б) од 1175. до 1236, в) Рас г) Милешева д) Врачару (4, 5 или 6 тачних – 1 бод)
19. приповедач (наратор) – 1 бод
20. – Чуо сам те, чуо! – рекао је деда, поправљајући наборе сумрака.
– Зар говорим мимо истине? – осмејнула се она крајем усне. – Како си се само хвалио када смо се узимали. Све тачно подвучено носи 1 бод.

Школска 2017/2018. година
Општинско такмичење ученика основних школа
Књижевна олимпијада

VIII разред

Шифра: _____

1. Које године је издата збирка песама у чијем предговору је Вук С. Карацић писао о народним певачима и казивачима?

Издата је у Бечу _____ године (упиши годину издања).

2. Како се прецизно назива форма казивања, дата са психолошком, друштвеном и моралном рељефношћу, којом се представља индивидуализовани јунак и истичу његове физичке и карактерне особине и душевна стања?

То је _____.

3. На линији напиши име и презиме народног певача од кога је Вук С. Карацић записао песме „Бој на Мишару” и „Почетак буне против дахија”?

То је _____.

4. Следеће називе стилских фигура правилно распореди поред примера из народне песме: епитет, поређење, персонификација, метонимија, метафора, хипербола.

а) „Јер је крвца из земље проврела”

б) „Тко ће љута змаја преварити?”

в) „Кад устане кука и мотика”

г) „Друмови ће пожељет Турака”

д) „Уста раја ко из земље трава”

ђ) „Скерлетни бињиш”

5.	Напиши наслове песама из којих су наведени стихови. а) „Не може се царство задобити На душеку све дуван пушећи” _____ б) „Не гони ли мачванскијех крава, Не води ли српскијех робиња” _____	
6.	Двема усправним цртама означи цезуру у наведеном стиху. „Ја је гледах три године дана”	
7.	Бранковина је мало место поред Ваљева. За Бранковину се везују имена три српска књижевника, теби позната из читанки. На линијама напиши имена и презимена тих књижевника. _____ _____	
8.	Напиши значење подвучених речи из Његошевих стихова. „да не гине бисер у <u>буниште</u>” _____ „миш у тикви – што је него <u>сужањ</u>” _____ „<u>веља</u> крушка у грло западне” _____ „тијесна су врата <u>уљанику</u>” _____	
9.	Одреди ко је аутор чувене монографије о Вуку Караџићу, из које је следећи одломак, па заокружи тачан одговор. „Неки богати бечки Србин, кујунџија Лука, нудио је Вуку уз своју ћерку петнаест хиљада сребрњака, богатство којим би била решена многа питања у Вуковом животу. Ана му, међутим, у мираз није доносила ни новац ни лепоту. Женидба њоме доводила га је у сукоб с добрим православцима и отежавала његову даљу борбу против Стратимировића и славеносерба. Мора, ипак, да је била велика Вукова љубав према смеђокосој девојци са Ландштраса, када је одолео притиску православаца и искушењу мираза.” а) Миодраг Поповић б) Милорад Павић в) Ђуро Даничић г) Богдан Поповић	

10.	На линији напиши наслов песме која је декламована на поселу 25. 1. 1879. у корист породице Ђуре Јакшића. _____ Ту песму је написао _____. По књижевној врсти ово је _____ песма, али је и _____ песма, јер је писана с намером да се обележи одређени догађај, пригода.	
11.	Допуни правилно следећи текст. Ако једна строфа има само два стиха, онда је то _____. Ако је рима у строфи распоређена по принципу абба, онда се то зове _____. Рима. Уколико се речи које се римују завршавају на вокал, реч је о отвореној рими, а ако се завршавају на сугласник, таква рима се назива _____.	
12.	На шта се односе следећи Његошеви стихови? Заокружи слово испред тачног одговора. „Чашу меда јошт нико не попи, Што је чашом жучи не загрчи; Чаша жучи иште чашу меда, Смијешане најлакше се пију...” Ови стихови односе се на: а) здравље; б) живот; в) исхрану; г) срећу.	
13.	На основу података одреди о ком писцу је реч. Наш познати песник и прозни писац, по националности је био Јеврејин. Припадао је књижевном правцу надреализам. Једини је троструки добитник „Нинове награде”. Представљао се различитим псеудонимима: О. Давидовић, С. Ковачић, С. Николић. Био је неколико пута у затвору. Своју познату песму, коју читаш у осмом разреду, написао је 1938. а објављена је касније у збирци песама „Вишња за зидом”. Име и презиме писца: _____	
14.	На линијама напиши редне бројеве којима ћеш успоставити редослед догађаја и збивања у приповеци „Пилипенда”. ___ У преградку гризао је Куријел, ситан, риђ, готово сијед магарац, танких ногу, сама кост и кожа. ___ „Ма зар Пиргу? Хоћеш да продаш Пиргу?” ___ У исти мах и вјетар хукну јаче и пламен букну и вода у лонцу узаври, те се Пилип трже, сједе и погледа мутним очима око себе. ___ „Мучи, Пилипенда, ја сам царске вјере!” Ја се уздам у мога српскога Риста!	

15.	Прочитај стихове и подвуци стих који не припада песми. „Ја је гледах три године дана, Не могах јој очи сагледати, Црне очи ни бијело лице, Девојка га оком запалила, Већ сакупих коло ђевојака, И у колу Милицу ђевојку”	
16.	Пажљиво прочитај следећи текст и на линији напиши појам који недостаје. Врста кружне композиције, која се јавља у песми „Манасија” Васка Попе и којом се почетна и завршна строфа понављају измењеним редом (инверзијом) и тиме чине круг, затворену и складну целину, назива се _____ композиција.	
17.	На линијама напиши називе врста карактеризација које препознајеш на основу тврдњи. а) Наратор представља размишљања јунака, његове бојазни и сумње, осликава његов унутрашњи живот (Андреас Сам). _____ карактеризација б) Истакнут је јунаков карактер, његов однос према добру и злу, истини и правди, доследност, одговорност, морална становишта (Пилипенда). _____ карактеризација	
18.	Међу понуђеним кључним речима, које се односе на Шекспирово дело <i>Ромео и Јулија</i> , подвуци две речи које НЕ ПРИПАДАЈУ датом низу. љубав мржња, Венеција, Верона, смрт, дитирамб, Монтаги, Капулети, трагедија	
19.	У песми Матије Бећковића „Прича о Светом Сави” завршни стихови гласе: „Нека је проклета земља у којој су Пашчад пуштена, а камење свезано”. На линији напиши назив кратке фолклорне форме, по узору на коју су саткани наведени стихови. То је _____.	
20.	У твојим читанкама, све песме страних аутора су преведене. Превод песме с једног језика на други назива се _____. (Допуни реченицу одговарајућим одговором.)	
ПРЕГЛЕДАЛИ:		БРОЈ БОДОВА:

	Решења за VIII разред основне школе Општинско такмичење	Напомена:
1.	1833.	1 бод.
2.	портрет	1 бод
3.	Филип Вишњић	1 бод.
4.	а) хипербола б) метафора в) метонимија г) персонификација д) поређење ђ) епитет	5 или 6 тачних одговора носи 1 бод
5.	а) „Почетак буне против дахија” б) „Бој на Мишару” (наводници нису обавезни)	1 бод
6.	„Ја је гледах I три године дана”	1 бод
7.	Десанка Максимовић, (Прота/прота) Матеја Ненадовић, Љубомир Ненадовић (није битан редослед)	Све тачно – 1 бод.
8.	а) ђубриште (сметлиште) б) роб в) велика г) кошница (пчелињак)	3 или 4 тачна носе 1 бод
9.	а) Миодраг Поповић	1 бод
10.	„Светли гробови”, Јован Јовановић Змај, рефлексивна (мисаона), пригодна	3 или 4 тачна одговора – 1 бод.
11.	Ако једна строфа има само два стиха, онда је то <u>дистих</u> . Ако је рима у строфи распоређена по принципу <u>абба</u> , онда се то зове <u>обгрљена</u> рима. Уколико се речи које се римују завршавају на <u>вокал</u> , реч је о <u>отвореној</u> рими, а ако се завршавају на <u>сугласник</u> , таква рима се назива <u>затворена</u> .	Сва три тачна носе 1 бод.
12.	б) живот	1 бод

13.	<u>Оскар Давичо</u>	1 бод
14.	1,3,2,5,4	Цео тачан низ носи 1 бод
15.	<u>Девојка га оком запалила,</u>	1 бод
16.	прстенаста (композиција)	1 бод
17.	а) психолошка карактеризација б) етичка карактеризација	Оба тачна носе 1 бод.
18.	<u>Венеција, дитирамб</u>	Само та два тачно подвучена носи 1 бод.
19.	клетва	1 бод
20.	препев	1 бод

